

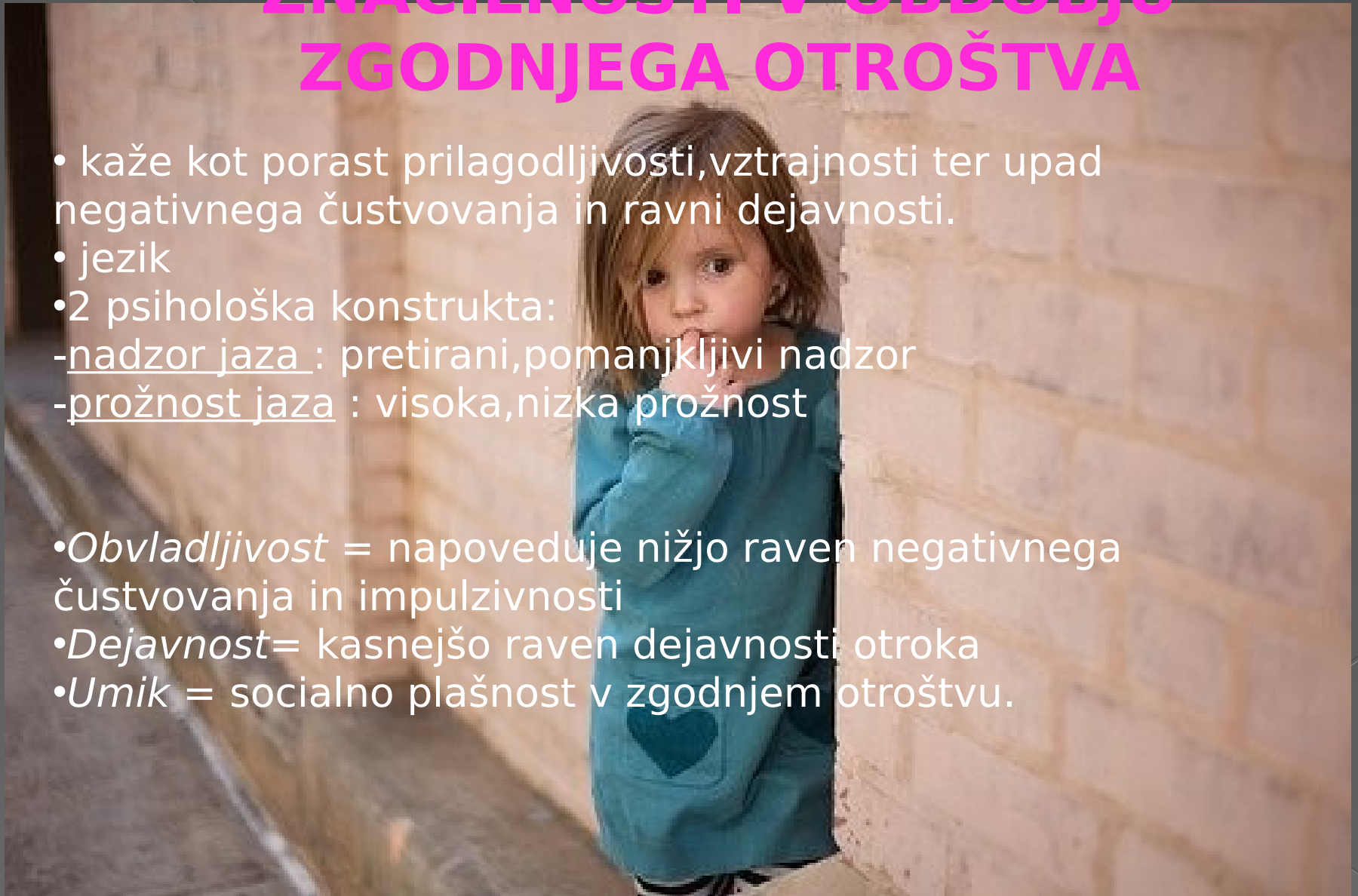
TEMPERAMENT IN OSEBNOST V ZGODNJEM OTROŠTVU

Pripravile:

Manuela, Tina, Mateja, Simona, Nataša, Sara

RAZVOJ TEMPERAMENTNIH ZNAČILNOSTI V OBDOBJU ZGODNJEGA OTROŠTVA

- kaže kot porast prilagodljivosti, vztrajnosti ter upad negativnega čustvovanja in ravni dejavnosti.
- jezik
- 2 psihološka konstrukta:
  - nadzor jaza : pretirani, pomanjkljivi nadzor
  - prožnost jaza : visoka, nizka prožnost
- *Obvladljivost* = napoveduje nižjo raven negativnega čustvovanja in impulzivnosti
- *Dejavnost* = kasnejšo raven dejavnosti otroka
- *Umik* = socialno plašnost v zgodnjem otroštvu.

A.Caspi: 5 homogenih temperamentnih tipov

- Dobro prilagojeni - približno polovica dečkov in polovica deklic
- S pomanjkljivi nadzor- razmeroma več dečkov kot deklic
- Zavrti- ni bilo razlik glede spola
- Samozavestni- ni bilo razlik glede spola
- Zadržani- število dečkov in deklic približno enako.

GENETSKI IN OKOLJSKI VPLIVI NA TEMPERAMENT

- Največji genetski vpliv odražajo temperamentne poteze:
  - *negativnega čustvovanja,*
  - *ravni dejavnosti in sociabilnosti*
- Vedenje staršev
- Avstralska študija povezanosti med vedenjem staršev in temperamentom njihovih otrok

VLOGA TEMPERAMENTA V ČUSTVENO SOCIALNEM PRILAGAJANJU

Razmeroma dejavni in neprilagodljivi otroci se pogosteje vključujejo v konflikte s svojimi sorojenci.

Bolj dejavni predšolski otroci se pogosteje vključujejo v socialno igro.

Predšolski otroci z zavrtim temperamentom se redkeje vključujejo v skupinsko igro z vrstniki ;plašni in zadržani.

POVEZANOST MED TEMPERAMENTOM IN SPOZNAVNI RAZVOJEM

✓ Nekateri avtorji vključujejo značilnosti, kot so:

- pozornost
- vztrajnost
- odkrenljivost

✓ Določene otrokove temperamentne poteze se povezujejo z:

- njegovim splošnim spoznavnim delovanjem
- razvojem govora že v 2. letu otrokove starosti

- **Nedružabni otroci - družabni vrstniki**
- **Mentalne sposobnosti pozitivno in zmerno visoko povezane z:**
  - **pozitivnim razpoloženjem**
  - **pozornostjo**
  - **vztrajnostjo**
  - **prilagodljivostjo na spremembe**
  - **Približevanjem**
- **Bolj dejavni malčki- manj dejavni vrstniki**

RAZVOJ OSEBNOSTNIH ZNAČILNOSTI V OBDOBJU ZGODNJEGA OTROŠTVA

- Dimenzija ekstravertnosti kaže na zvezo s temperamentno značilnostjo:
  - približevanja
  - pozitivnega čustvovanja
  - sociabilnosti
  - ravno dejavnosti
- Čustvena stabilnost se *negativno* povezuje s pokazatelji negativnega čustvovanja, to je z:
  - anksioznostjo
  - strahom
  - čustveno dezorganizacijo v stresnih situacijah
  - sramom
  - krivdo
  - razdražljivostjo

PROSTI OPISI OTROKOVE OSEBNOSTI

- opisi staršev in vzgojiteljic predšolskih otrok :5 – faktorska taksonomska shema
- opisi staršev otrok v 7 – ih različnih državah: ekstravertnost in sprejemljivost
- Belgijske vzgojiteljice : opisovale z značilnostmi, ki sodijo v kategorijo sprejemljivosti, najmanj opisov pa je sodilo v dimenziji odprtost/intelekt in vestnost.
Podobno tudi slovenske otroke

FAKTORSKA STRUKTURA OTROKOVE OSEBNOSTI

- Mervielde, Buyst in De Fruyt
- Vzorec: 4 – 6 – let
- 4 faktorji osebnosti:
  - ✓ vestnost – intelekt/odprtost
  - ✓ ekstravertnost
  - ✓ sprejemljivost
  - ✓ čustveno stabilnost
- Raziskava:
- Slovenske vzgojiteljice ocenjevale otroke, 3 skupine:
  - malčki (med dopolnjenim 1. in 3. letom starosti)
  - mlajši otroci (3 do 5 let stari)
  - starejši predšolski otroci (5 – do 7 – letni)

Hvala za pozornost ☐